

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

66.

KURJER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 19-го Августа — 1838 — Wilno. Piątek. 19-go Sierpnia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

Вчера въ 12 часовъ по полуночи изволилъ прибыть въ здѣшній городъ, Его Высокопревосходительство, Министръ Народнаго Просвѣщенія Г. Дѣйствительный Тайный Совѣтникъ Сергѣй Семеновичъ Уваровъ.

Санктпетербургъ, 12-го Августа.

По удостоенію Комитета Гг. Министровъ, основанному на засвидѣтельствованіи Его Высокопревосходительства Господина Министра Народнаго Просвѣщенія, нижепоименованные Чиновники Министерства Народнаго Просвѣщенія, въ 12 день минувшаго Юля, Всемилостивѣе пожалованы: Кавалерами орденовъ: *Св. Станислава 1-й степени*: Дѣйствительные Статскіе Совѣтники: Предсѣдатель Комитета Цензуры Иностранной *Крассовскій* и Директоръ Главнаго Педагогическаго Института *Миддендорфъ*; того же Ордена *2 й степени*: Почетный Попечитель Курской Гимназіи Статскій Совѣтникъ *Денисьевъ* — *Св. Владимира 3 й степени*: Ординарный Профессоръ Дерптскаго Университета, Академикъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Струве*, Статскіе Совѣтники: Ректоръ Московскаго Университета, Заслуженный Профессоръ *Казеновскій*, Синдикъ Правленія Санктпетербургскаго Университета *Воголюбовъ*, и Врачъ Ришельевскаго Лицея *Корусо*. — *Св. Станислава 4-й степени*: Надворные Совѣтники: Ординарный Профессоръ Харьковскаго Университета *Шагинъ*, Старшій учитель Минской Гимназіи *Легатовицъ*, Учитель Виленской Губернской Гимназіи *Закревскій*; Титулярные Совѣтники: Штатные Смотрители Уздѣныхъ Дворянскихъ Училищъ: Новоградволынскаго — *Визерскій*, Пружанскаго — *Юшкевицъ*, Полоцкаго — *Плотто*; Старшій Учитель Винницкой Гимназіи *Ордынецъ*; состоящіе въ 9-мъ классѣ: Помощникъ Директора Виленской Обсерваторіи; Магистръ *Глушневицъ*; Старшіе учителя Гимназіи: Каменецъ-Подольской — *Стыгинскій*; Клеванской — *Вбишевскій*; — Чинами: *Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника*: Статскіе Совѣтники: Непременный Секретарь Конференціи Академіи Наукъ, Ординарный Академикъ *Фусъ* и Ректоръ Казанскаго Университета *Лобазевскій*. — Подарками: состоящіе въ 8-мъ классѣ: Адъюнкты Университета *Св. Владѣмира Андреевскій*, Почетный Смотритель Новоградволынскаго Дворянскаго Училища *Врогинскій*; Инспекторы 2-й Кіевской Гимназіи *Зимовскій*, Врачъ Гродненскаго Благороднаго Пансіона, Докторъ Медицины *Пржеборовскій*, Учитель въ высшихъ классахъ Тельшевскаго Уздѣнаго Училища, Ксендзь *Граевскій*, Закоуучители Рымско-Католическаго вѣроисповѣданія при уздѣныхъ для Дворянъ училищахъ: Полотскомъ — Ксендзь *Кутоскій*, Трашкускомъ — Ксендзь *Прокоповицъ*. —

— Въ Высочайшемъ Указѣ, за собственноручнымъ Его Императорскаго Величества подписаніемъ, данномъ Правительствующему Сенату 27 Юля (9 Юля), изображено:

„Принцъ Петръ Ольденбургскій, представя Намъ въ 1835 году предложенія свои объ учрежденіи въ Санктпетербургѣ Училища Правовѣденія, для образованія молодыхъ дворянъ къ Гражданской службѣ,

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

WILNO.

Wczora o południu raczył przybyć do tu-tejszego miasta, Jaśnie Wielmożny P. Minister Narodowego Oświecenia, Rzeczywisty Radzca Tajny, Ser-giusz Symeonowicz Uwarow.

Sankt-Petersburg, 12-go Sierpnia.

Po uznaniu godnymi przez Komitet PP. Ministrów, opartém na zaświadczeniu Jaśnie Wielmożnego Pana Ministra Narodowego Oświecenia, niżej wyrażeni Urzędnicy Ministerjum Narodowego Oświecenia, w dniu 12-tym zeszłego Lipca, Najłaskawiej mianowani: Kawalerami orderow: *Sw. Stanisława 1-go stopnia*: Rzeczywisci Radzcy Stanu: Prezydent Komitetu Cenzury Zagranicznej *Krassowski*, i Dyrektor Głównego Instytutu Pedagogicznego *Middendorff*; tegoż orderu *2-go stopnia*: Honorowy Kurator Gimnazjum Kurskiego, Radzca Stanu *Denisjew*. — *Sw. Włodzimierza 3-go stopnia*: Zwyczajny Professor Uniwersytetu Dorpackiego Akademik, Rzeczywisty Radzca Stanu *Struve*, Radzcy Stanu: Rektor Uniwersytetu Moskiewskiego Zastużony Professor *Kaczenowski*, Syndyk Zarządu Uniwersytetu S. Petersburskiego *Boholubow* i Medyk Liceum Ryszeliwskiego *Koruzo*. — *Sw. Stanisława 4-go stopnia*: Radzcy Dworu: Zwyczajny Professor Uniwersytetu Charkowskiego *Szahn*, Starszy Nauczyciel Gimnazjum Mińskiego *Legatowicz*, Nauczyciel Wileńskiego Gimnazjum Gubernialnego *Zakrzewski*; Radzcy Honorowi: Etatowi Dozórcoy Powiatowych Szkół Dworzanskich: Nowogrodwołyńskiej — *Wizierski*, Prużańskiej — *Juszkiewicz*, Połockiej — *Płotto*; Starszy Nauczyciel Gimnazjum Winnickiego *Ordyniec*; liczący się w 9-tej klassie Pomocnik Dyrektora Obserwatorium Wileńskiego Magister *Hłuszniewicz*; Starsi Nauczyciele Gimnazji: Kamieniecko-Podolskiego — *Styczyński*, Klewańskiego — *Wieszeniewski*. — Podniesieni do rangi: *Rzeczywistego Radzcy Stanu*: Radzcy Stanu: Dożywotni Akademik *Fuss* i Rektor Uniwersytetu Kazańskiego *Zobaczewski*. — Otrzymali podarunki: liczący się w 8 klassie: Adjunkt Uniwersytetu *Sw. Włodzimierza Andrzejewski*, Honorowy Dozórca Nowogrodwołyńskiej Powiatowej Szkoły Dworzanskiej *Wroczyński*; Inspektor z Gimnazjum Kijowskiego *Zimowski*, Medyk Grodzieńskiego Pensjonu Szlachetnego, Doktor Medycyny *Przeborowski*, Nauczyciel w niższych klassach Telszewskiej szkoły Powiatowej, Xiądz *Grajewski*, Nauczyciele Religii Rzymsko-Katolickiego wyznania przy Powiatowych dla Dworzans Szkołach: Połockiej — Xiądz *Kutowski*, Tra-szkuńskiej — Xiądz *Prokopowicz*. —

— W Najwyższym Ukazie, z własnoręcznym Jego Cesarzkiej Mości podpisem, danym Rządzącemu Senatowi 27-go Czerwca (9-go Lipca), wyrażono:

„Xiądz Piotr Oldenburgski, przedstawivszy Nam, w roku 1835 projekta swe o założeniu w S. Petersburgu Szkoły Prawa, dla kształcenia młodych dworzans do służby cywilnej w wydziale sądowym, oświadczył chęć

по судебной части, вызвался пожертвовать изъ собственного достоянія нужную сумму на приобретение дома для Училища и на первое онаго устройство.

„Принявъ побужденія, на коихъ таковое предположеніе было основано, доказательствомъ примѣрнаго усердія Принца къ общему благу и наоудственнаго ему глубокаго чувства любви къ Отечеству, Мы тогда же, указомъ Нашимъ отъ 29 Мая, повелѣли Проекты Устава помянутаго Училища и примѣрнаго онаму штата привести въ дѣйствіе, для опыта на одно трехлѣтіе и, назначивъ Принца Попечителемъ сего заведенія, вмѣстѣ съ тѣмъ предоставили ему, согласно желанію его, сдѣлать все приготовленія къ помѣщенію и начальному онаго устройству.

„Нынѣ по минованіи трехлѣтняго срока для предварительнаго испытанія помянутыхъ проектовъ предназначеннаго, Попечитель Училища представилъ оныя къ окончательному утверженію, съ тѣми перемѣнами и исправленіями, какія представились необходимыми по указаніямъ опыта.

„По разсмотрѣніи сихъ проектовъ въ Министерствѣ Юстиціи и въ Государственномъ Совѣтѣ, признавъ за благо оныя утвердить, и препровождая при семъ въ Правительствующій Сенатъ, Повелѣваемъ сдѣлать надлежащее къ приведенію ихъ въ дѣйствіе распоряженіе.“ (С. В. N. 37).

— Правительствующій Сенатъ слушалъ представленіе Г. Министра Финансовъ, что Указомъ Правительствующаго Сената отъ 19-го Августа 1836 года предписано повсемѣстно, чтобы суммы, ассигнуемыя изъ Казначейства на жалованье и содержаніе Присутственныхъ мѣстъ, отпускаемы были отнюдь не лично чиновникамъ, а прямо въ подлежащія мѣста, и чтобы за тѣмъ ответственность за правильное требованіе, храненіе и самую раздачу сихъ суммъ, равно и возвратъ остатковъ, по принадлежности, оставались уже на тѣхъ же мѣстахъ. На основаніи этого указа, вычеты изъ жалованья чиновниковъ въ пополненіе слѣдующихъ съ нихъ какъ казенныхъ, такъ и частныхъ взысканій, по однимъ Губерніямъ производятся непосредственно мѣстами, гдѣ чиновники состоятъ на службѣ; напротивъ того другія Присутственные мѣста, по опредѣленію взысканій, сообщаютъ объ нихъ Казеннымъ Палатамъ, для зачисленія въ недоимку и пополненія посредствомъ вычета Уздѣными Казначействами изъ суммъ, причитающихся на жалованье лицамъ, подвергнутымъ взысканію; въ некоторыхъ же Губерніяхъ вычеты эти дѣлаются самими Казначействами, только въ число казенныхъ взысканій, и наконецъ по инымъ вычеты производятся различно: частію Казначействами, по указамъ Казенныхъ Палатъ, частію по мѣстамъ служенія чиновниковъ, смотря по тому, куда сообщено о производствѣ вычетовъ. Для отвращенія впредь столь разнообразныхъ дѣйствій, вовлекающихъ Уздѣныя Казначейства въ напрасную и обременительную переписку съ другими мѣстами, особенно тогда, когда Казначействамъ неизвѣстно ни объ окладахъ жалованья чиновниковъ, ни о томъ, не подлежатъ ли они, по какимъ либо прежнимъ требованіямъ, еще другимъ взысканіямъ, а слѣдовательно и о мѣрѣ, въ какой вычеты производимъ быть должны, оны Г. Министръ Финансовъ полагалъ бы необходимымъ и сообразнымъ съ указомъ 19 Августа 1836 года постановить нецеремоннымъ правиломъ, чтобы вычеты всякаго рода изъ жалованья и другихъ окладовъ чиновниковъ, въ пополненіе какъ казенныхъ, такъ и частныхъ взысканій производились всегда мѣстами служенія тѣхъ чиновниковъ, съ которыхъ вычеты произвести слѣдуетъ, что также согласно будетъ вполнѣ съ постановленіемъ, заключающимся въ помянутомъ указѣ, объ ответственности мѣстъ за правильную раздачу суммъ; но при томъ, чтобы о вычетахъ, слѣдующихъ въ пользу Государственнаго Казначейства подлежащія мѣста немедленно давали знать, какъ мѣстамъ служенія чиновниковъ, для производства вычетовъ, такъ и Казеннымъ Палатамъ и Экспедиціямъ для зачисленія въ недоимку слѣдующихъ къ поступленію суммъ и наблюденія за своевременнымъ пополненіемъ ихъ. За тѣмъ въ случаѣ медленности, или послабленія въ удержаніи денегъ, Казенныя Палаты должны дѣлать о томъ съ своей стороны у кого слѣдуетъ настоянія, а при дальнѣйшей безуспѣшности просить содѣйствія мѣстнаго Губернскаго Начальства и за тѣмъ представлять Министерству Финансовъ, для принятія зависящихъ отъ него мѣръ. Вмѣстѣ съ тѣмъ оны Г. Министръ Финансовъ находить, что неизлишне было бы подтвердить, что виновные въ попусценіи недоимокъ бездѣйствіемъ ихъ власти и послабленіемъ во взысканіи казнь принадлежащаго, подвергаются ответственности на основаніи законовъ. Таковое предположеніе оны Г. Министръ Финансовъ представляеть на благоусмотрѣніе Правительствующему Се-

offiarowania z własnego majątku potrzebnej summy dla nabycia domu na szkołę i na pierwsze jej urządzenie.

„Przyjawszy pobudki, na których ten zamiar był oparty, za dowód wzorowej gorliwości Xiążęcia ku powszechnemu dobru i dziedzicznego w nim głębokiego uczucia miłości ku ojczyźnie; wtedyż, ukazem Naszym pod dniem 29-m Maja, Rozkazaliśmy Projekta Ustawy pomienionej szkoły i stosownego etatu przyprowadzić do skutku, dla doświadczenia na trzy lata, i mianowawszy Xiążęcia Kuratorem tego zakładu, razem z tém zostawując mu, zgodnie z jego życzeniem zrobić wszystkie przygotowania dla pomieszczenia i początkowego jego urządzenia.

„Teraz, po przejściu trzyletniego zakresu, dla poprzedniego doświadczenia pomienionych projektów oznaczonego, Kurator Szkoły przedstawił je na ostateczne utwierdzenie, z temi odmianami i poprawami, jakie się okazały koniecznymi z doświadczenia.

„Po rozpatrzeniu tych projektów w Ministerjum Sprawiedliwości na Radzie Państwa, uznawszy za dobre je utwierdzić, i przesyłając przy niniejszym do rządzącego Senatu, Rozkazujemy uczynić należące około przyprowadzenia ich do skutku rozporządzenie.“ (Gaz. Sen. N. 37.)

— Rządzący Senat słuchali przedstawienia P. Ministra Skarbu, że Ukazem Rządzącego Senatu pod dniem 19-m Sierpnia 1836 roku zalecono w całym Państwie, ażeby summy, asygnowane z Podskarbstwa na płacę i utrzymanie miejsc urzędowych wydawane były zgoła nie osobicie urzędnikom, ale prosto właściwym urzędom, i żeby zatem odpowiedzialność za prawne żądanie, chowanie i samo rozdanie tych summ, również i powrót pozostałości, podług należytości, zostawały już na tychże urzędach. Na podstawie tego Ukazu, potrącenia z płacy urzędników na uzyskanie należących od nich, tak skarbowych, jako i prywatnych poszukiwań, w samych Guberniach uskuteczniają się bezpośrednio przez urzędy, gdzie urzędnik zostaje na służbie; przeciwnie inne miejsca urzędowe, powstałe postanowieniem uzyskania, udzielają o nich Izbowi skarbowemu, dla policzenia do niedoimki i uzyskania przez potrącenia w Płowych Podskarbstwach z summ, przypadających na płacę osobom, uzyskaniu uległym; w niektórych zaś Guberniach potrącenia te robią się przez same Podskarbstwa, na rachunek uszkań skarbowych, i nakoniec winnych potrąceniach uskuteczniają się rozmaicie: częścią przez Podskarbstwa, za ukazami Izby Skarbowych, częścią w miejscach służby urzędników, stosownie do tego, dokąd komunikowano o uskutecznieniu potrąceń. Dla uchylenia na przyszłość tak rozmaitych działań, wciągających Podskarbstwa Powiatowe w próżną i nieciągłą korespondencją z innymi urzędami, szczególnie wóczas, kiedy Podskarbstwom nie jest, wiadomo ani o wyznaczeniu płacy urzędnikom, ani o tém, azali nie ulegają oni z jakichkolwiek uprzednich zaleceń, innym jeszcze uzyskaniom, azatém i o mierze, w jakiej potrącenie uskuteczniane być powinno, P. Minister Skarbu uważałby za rzecz konieczną i zgodną z ukazem 19-go Sierpnia 1836 roku postanowić za nieodmiennie prawidło, ażeby potrącenia wszelkiego rodzaju z płacy i innych wyznażeń urzędników, na uzyskanie, tak skarbowych, jako i prywatnych poszukiwań, czynione były zawsze przez miejsca służby tych urzędników, z których potrącenie uczynić należy, co także, będzie zgodnem zupełnie z postanowieniem, zawierającym się w pomienionym ukazie, o odpowiedzialności miejsc za zgodne z prawidłami rozdania summ, ale przytém, żeby o potrąceniach, należących dla Podskarbstwa Państwa, podległe urzędy nie zwłócznie dawały wiedzieć, tak miejscom służby urzędników, dla uskutecznienia potrąceń, jako też Izbowi Skarbowemu i Expedycjom, dla policzenia do niedoimki, należących do uzyskania summ i postrzegania około ich zapłacenia w swoim czasie. Zatem w razie zwłoki, albo folgowania w zatrzymaniu pieniędzy, Izby Skarbowe powinny czynić o tém ze swej strony do kogo należy nalegania, a w dłuższej bezskuteczności prosić o pomoc miejscowej Zwierzchności Gubernialnej, a potem donosić Ministerjum Skarbu, dla przedsięwzięcia zależących od niego środków. Razem z tém P. Minister Skarbu znajduje, iż nie byłoby zbytęcznym ponowić, że winni za dopuszczenie niedoimek przez nieczynność ich władzy i folgowanie w uzyskiwaniu do Skarbu należności, ulegają odpowiedzialności na podstawie praw. Ten projekt P. Minister Skarbu przedstawia do uwagi Rządzącemu Senatowi, z tém, azali się nie podoba o nieodmiennem wypełnieniu wszystkiego wyżej opisanego zalecie w całym Państwie. (Op. 23 Lipca 1838 r.)

нату, съ тѣмъ, не угодно ли будетъ о непрѣмномъ исполненіи всего вышеизложеннаго дать повсемѣстное предписаніе. (Опб. 23 Іюля 1838 года.)

Баршава, 17-го Августа.

По силѣ Высочайшаго Его Императорскаго Величества постановленія, въ Губернскомъ городѣ Суваляхъ, построена будетъ Греко-Россійская приходская церковь. 4 ч. с. м. положено основаніе съ торжествомъ достойнымъ высокой цѣли. (G. C.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Теплицъ, 7 Августа.

Третьяго дня, торжественно праздновали здѣсь день рожденія Прусскаго Короля. Поутру совершено было Богослуженіе въ домовою церкви Его Величества Государя Императора Всероссійскаго; на которомъ изволило присутствовать Его Императорское Величество съ Августѣйшею Своею Сестрою, Супругою Наслѣднаго Принца Нидерландскаго, и Принца Вильгельма Прусскій съ супругою. Около полудня, Его Величество Государь Императоръ Всероссійскій съ Принцемъ Вильгельмомъ изволили отправиться въ Королевско-Прусскія купальни для военныхъ чиновъ куда, Его Императорское Величество изволило послать накануне, для пользующихся ваннами, 100 червонцевъ. Государь Императоръ войдя въ приготовленную для сего великолѣпно убранную залу, приказалъ себѣ подать вина и, при радостныхъ восклицаніяхъ, изволило пить за здравіе Августѣйшаго своего Тестя. Послѣ этого, въ садовой залѣ былъ данъ обѣдъ на сто особъ, во время котораго съ восторгомъ, провозглашены были тосты за здравіе Прусскаго Короля, Австрійскаго Императора и Государя Императора Всероссійскаго. (О.Г.Ц.П.)

Г Е Р М А Н І Я.

Крейтъ, 10-го Августа.

Не смотря на сѣзды множества разныхъ купцовъ, порядокъ здѣсь ничѣмъ не нарушается. Ея Величество Государыня Императрица Всероссійская, весьма милосива къ жителямъ и кажется, довольна пребываніемъ своимъ въ нашемъ городѣ. Не смотря на неблагоприятную погоду Августѣйшая Посѣтительница часто прогуливается пешкомъ, и въ экипажѣ. Въ Воскресенье Государыня Императрица изволила посѣтить Королеву, въ Тегернзе. Во Вторникъ, Ея Императорское Величество, вмѣстѣ съ Королевою, изволила отправиться въ Кальтебрунъ, для принятія на сей прекрасной мызѣ царствующей Королевы Баварской, которая прѣбыла туда съ Принцемъ Максимилианомъ. Въ Среду, къ обѣденному столу Ея Императорскаго Величества приглашены были Наслѣдный Принцъ Прусскій и Принцъ Карлъ Баварскій; того же дня былъ музыкальный вечеръ. Государыня Императрица изволила пожаловать брилліантовые перстни артистамъ Королевскаго оркестра, участвовавшимъ въ прежде данномъ концертѣ. Завтра вечеромъ данъ будетъ сельскій праздникъ для здѣшнихъ поселянъ, а въ Воскресенье, балъ для служателей Ея Императорскаго Величества.

Мюнхенъ, 12-го Августа.

Его Величество Государь Императоръ Всероссійскій прибылъ сюда сегодня въ 6 часовъ утра, и перемѣнивъ лошадей, изволило отправиться въ Крейтъ.

13-го Августа.

Изъ Крейта пишутъ, что Его Величество Государь Императоръ Всероссійскій прибылъ туда вчера въ 10 часовъ утра. Въ Гемундъ близъ Тегернзе, жители узнали Государя Императора. Его Императорское Величество вышелъ тогда изъ кареты запряженной въ шесть лошадей, нанялъ простую повозку и такъ продолжалъ путь свой. Государь Императоръ изволило встрѣтить Ея Императорское Величество на прогулкѣ близъ памятника, воздвигнутаго Королю Максимилиану. Встрѣча Августѣйшихъ Супруговъ была столь же радостна, какъ и трогательна. Полагаютъ, что Его Императорское Величество пробудетъ въ Крейтѣ нѣсколько дней, почему сельскій балъ назначенный въ среду, отложенъ до субботы.

— Наслѣдный Принцъ Прусскій выѣхалъ сегодня поутру въ Тегернзе, а прибывшіе сюда сегодня въ 9 часовъ поутру, Великій Герцогъ Нассаускій и Принцъ Фридрихъ Виртембергскій отправились въ полдень въ Крейтъ. Герцогъ Максимилианъ Лейхтенбергскій возвратился въ сей городъ. Въ минувшую субботу былъ онъ приглашенъ вмѣстѣ съ своею родительницею къ столу Государыни Императрицы Всероссійской.

— Австрійская вдовствующая Императрица живетъ уже два дни въ Тегернзе. Эрцъ-Герцогиня Софія прибыла туда въ минувшую субботу. Полагаютъ, что

Warszawa, 17-го Sierpnia.

W wykonaniu Najwyższej NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA i KRÓLA woli, wzniesiony byđ ma w mieście Gubernialném Suwałkach, kościół parafialny Grecko-Rossyjski. Dnia 4 b. m. obrzęd założenia kamienia węgielnego odbył się ze wspaniałością, godną wzniesłego przedsięwzięcia. (G. C.)

WІADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A U S T R Y A.

Cieplie, 7 Sierpnia.

Zawczora, obchodzono tu uroczyscie dzień urodzin Króla Pruskiego. Zrana odbyło się nabożeństwo w kaplicy domowej NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA Rossyjskiego, na którym raczył się znajdować NAJJAŚNIEJSZY PAN, z dostojną swoją siostrą Królewiczową Następczyną Niderlandzką, tudzież Xiążę Wilhelma Pruski z małżonką. Około południa udał się NAJJAŚNIEJSZY CESARZ Rossyjski z Xięciem Wilhelmem do Królewsko - Pruskiego Wojskowego zakładu kąpiei, gdzie dniem wprzódy postał dla biorących kąpiele 100 dukatów, wszedł do ozdobnie przyrządzonej sali, kazał podać wina i przy okrzykach radości obecnych spełnił zdrowie Swego Dostojnego Teścia. Następnie w salonie ogrodowym dany był obiad na sto osób, w czasie którego spełniono z zapalem zdrowie NN. Króla Pruskiego, Cesarza Austriackiego i Cesarza Rossyjskiego. (G.R.K.P.)

N I E M C Y.

Kreuth, 10 Sierpnia.

Mimo natłoku rozmaitych kupców, wielka u nas panuje cisza. NAJJAŚNIEJSZA Cesarzowa Rossyjska, której faskawość podbija wszystkich serca, zdaje się byđ zadowoloną z pobytu u nas, chociaż nie bardzo przyjazna panuje pora. NAJJAŚNIEJSZA PANI przechadza się codziennie, nawet po kilka godzin, niekiedy zaś wyjeżdża. W niedzielę NAJJAŚNIEJSZA Cesarzowa odwiedziła Królową Karolinę w Tegernsee. We wtorek, obie Dostojne Monarchinie wyjechały do Kalltebrunn, dla przyjmowania w tym pięknym folwarku Panującej Królowy Bawarskiej, która tam z Królewiczem Maksymilianem przybyła. We środę obiadowała NAJJAŚNIEJSZA PANI z Królewiczem Następcą Pruskim i Xięciem Karolem Bawarskim. Wieczorem była zabawa muzyczna. NAJJAŚNIEJSZA Cesarzowa raczyła obdarzyć kosztownemi pierścieniami wszystkie osoby z Królewskiej kaplicy, użyte do koncertu dawniej dawanego. Jutro wieczorem jest bal wiejski dla włościan z okolicy, a w niedzielę takiż bal dla służby NAJJAŚNIEJSZEJ Cesarzowej.

Monachium, 12-го Sierpnia.

Dzisiaj rano, o godzinie 6 ej, przybył tu NAJJAŚNIEJSZY CESARZ Rossyjski i po śpiesznym przeprzegu koni w Królewskim domu pocztowym, udał się w dalszą podróż do Kreuth.

Dnia 13-go.

Donoszą z Kreuth, że CESARZ Rossyjski przybył tam wczora o godzinie 10-ej przed południem. Gdy Dostojny Monarcha poznany został w Gemund tuż przy Tegernsee, opuścił karę sześcio-konną, najął zwyczajny powoz, w którym dalej podróż odbywał. N. Małżonkę zastał NAJJAŚNIEJSZY CESARZ na przechadzce, koło pomnika wzniesionego Królowi Maksymilianowi; powitanie z obu stron było równie radośne, jak rozczulające. Sądzą, że NAJJAŚNIEJSZY PAN kilka dni w Kreuth zabawi; z tego powodu odłożono z soboty na środę bal wiejski, który w owym dniu miał byđ dawany.

— Królewicz Następcą Tronu Pruskiego odjechał dziś rano do Tegernsee. Także przybyli dziś tutaj o godzinie 9-ej raniej, Panujący Xiążę Nassauski i Xiążę Fryderyk Württemberski, odjechali w południe do Kreuth. Zjechał tu na powrót Xiążę Maksymilian Leuchtenberski, który w sobotę, łącznie ze swoją matką, miał zaszczyt obiadować z NAJJAŚNIEJSZĄ Cesarzową Rossyjską.

— Cesarzowa austriacka wdowa, bawi już od dwóch dni w Tegernsee, a Arcy-Xiężna Zofia przybyła tam w zeszłą sobotę. Sądzą, że i Król przybędzie pojutrze do

и Король прибудетъ послѣ завтра въ этотъ замокъ.

Висбаденъ, 6-го Августа.

Его Императорское Высочество Великій Князь Наслѣдникъ Всероссійскаго Престола, отправился сегодня утромъ съ Принцемъ Нассаускимъ въ Эмсъ. Повсему видно, что пребываніе Его Императорскаго Высочества въ Эмсъ, нѣсколько продолжится.

(О.Г.Ц.П.)

П р у с с і я.

Берлинъ, 14-го Августа.

Чрезвычайный Посоль и полномочный Министръ Соединенныхъ Северо-Американскихъ Штатовъ при здѣшнемъ дворѣ Г. Гаври Уайтонъ отправился въ Парижъ.

— Вблизи Магдебурга около половины Сентября происходить будутъ большія военныя маневры, на которыя ожидаютъ Его Величества Императора Всероссійскаго. Будутъ тамъ также другія празднества, и это заключаютъ изъ того, что у известнаго здѣшняго фейерверкера Г-на Вемъ, заказанъ большой фейерверкъ за 2,000 талеровъ. (G. C.)

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 11-го Августа.

Король завтра намѣревается посетить Президента Министровъ въ замокъ его Шамлатре.

— Уже два дня сряду безпрестанно отправляются курьеры изъ Нелли въ Брюссель и обратно. Г. Дебаливе, чиновникъ военнаго Министерства, вечеромъ былъ посланъ въ Брюссель, вслѣдъ за курьеромъ, который выѣхалъ въ полдень, а сегодня поутру снова прибылъ курьеръ изъ Брюсселя.

— Третьяго дня, въ Версальскій Королевскій дворецъ были приглашены ученики Версальскаго Коллегіума и двухъ коллегій Парижскихъ: С. Лудовика и Роллина, вмѣстѣ съ своими учителями, для осмотра тамошняго музея. Въ полдень данъ былъ обѣдъ въ оранжереѣ на 1200 всѣхъ; въ 4 часа Король съ двумя младшими своими сыновьями, Принцами Омальскимъ и Монтпансерскимъ, былъ въ большой галереѣ битвы, гдѣ собраны были юноши. Монархъ ввелъ ихъ, чрезъ разныя отдѣленія музея, въ блистательно освѣщенную залу зрѣлищъ, къ которой они едва могли помѣститься; потомъ изъ своей ложи произнесъ къ нимъ рѣчь въ весьма милостивыхъ выраженіяхъ, которую началъ словами *Любезные товарищи сыновей моихъ!* Вечеромъ, Король возвратился въ Нелли, гдѣ принималъ Белгійскаго Посланника. Вчера Е. В. давалъ аудіенцію Маршалу Жерару и Барону Талейрану.

— Въ третью отдѣленіи Парижскаго Королевскаго Суда (апелляціоннаго), по дѣлу Г. Уврарда, продолжавшемуся 14 лѣтъ, читанъ былъ приговоръ два дня сряду. Залогомъ его составляющаго 1,600,000 фр. едва доставало бы на удовлетвореніе судебныхъ издержекъ по дѣлопроизводству, еслибы означенный судъ не разрешилъ выдачи тяжущимся, коихъ считается до 200 чел., экстракта опредѣленія, которое въ оригиналѣ наисламо на 4000 страницахъ.

— Погода неблагоприятствуетъ жатвѣ во Франціи, даже въ самыхъ плодородныхъ окрестностяхъ. Изъ Департаментовъ пишутъ, что часть хлѣба еще не созрѣла, а другая, по причинѣ частыхъ дождей, не можетъ быть снята съ поля.

— Третьяго дня по утру у Герцога Орлеанскаго съѣхались Маршалъ Сульть съ Адмираломъ Дюперре, что послало поводъ къ разнымъ догадкамъ.

— 7 с. м. Мустафа-Бенъ-Мугамедъ, бывшій Бей-Тлемсенскій, прибылъ въ Ліонъ, съ Товарищемъ своимъ Бенъ-Давидомъ и отправился въ Парижъ, дѣлая по нѣсколькимъ миль въ день. — Изъ провинціи Оранъ пріѣхалъ сюда также Мустафа-Бенъ-Измаиль, Ага Дуэровъ, который ѣдетъ въ Перпиньянъ для того, чтобы быть свидѣтелемъ по дѣлу Броссара.

— Съ бригомъ *Cuirassier* получены слѣдующія извѣстія: Мексиканское Правительство упорно отвергаетъ окончательное условіе моданное французскимъ посланникомъ: Блокада продолжалась уже 10 недѣль; Французскія крейсирующія суда захватили 30 купеческихъ судовъ, что причинило убытку Мексиканцамъ до 1,900 000 фр. Намѣревались атаковать Санъ-Жуанъ де Уллоа, но послѣ бывшаго военнаго совѣта отложили это намѣреніе на будущее время. Крѣпость сія построена на крутой скалѣ выдающейся надъ поверхностію моря, въ одной милѣ отъ берега. Представляетъ непреодолимые препятствія для осаждающихъ и много удобства для обороны, крѣпость сія свидѣтельствуетъ о давнемъ могуществѣ Испанцевъ и еще въ продолженіи длинной чреды вѣковъ будетъ главнѣйшею твердынею этихъ странъ. — Полагаютъ однако же, что время, болѣе всего будетъ способствовать успѣху блокады, ибо пошлина съ товаровъ составляетъ единственный доходъ Мексиканскаго Прави-

тего замку.

Висбаденъ, 6-го Сіерпня.

Его СЕСАРСКАЯ ВЫСОКОСТЬ ВЕЛИКІЙ ХІАЖЕ НАСТЯРКА ТРОНУ РОССЫЙСКОГО, выѣхалъ дзисрано з Хіаціемъ НАССАУСКИМЪ до ЕМС. Всзтско заповиада, же по-быт ЈЕГО СЕСАРСКИЕЈ ВЫСОКОСТИ в ЕМС, бѣдзие ниецо длузшы. (G.R.K.P.)

П р у с с і я.

Берлинъ, 14-го Сіерпня.

Надзвычайны Посѣл і Пеѣномочны Министер Ста-новъ Зједночзаны Амерыки Пѣтночней, пры тудей-шымъ дворзе, Пан Henry Whaeton, выѣхалъ до Па-рыжа.

— Под Магдебургиемъ маја сја одбыдзъ окоѣ поѣвы Września wielkie obrѣты wojenne, na kѣorychъ spodzie-ваја сја видзиечъ также НАЈЈАСНІЕШЕГО СЕСАРЗА РОССЫЙСКОГО. Бѣдзъ тамъ маіаы мјеясе і inne uroczystѣsci, co miarkuja z tego, же u знаного тудейшего огниомі-стра Pana Bѣhm, замѣовіоно wielki fajerwerkъ за 2,000 таларѣвъ. (G.C.)

Ф р а н ц і я.

Парыжъ, дня 11 Сіерпня.

Јутро, ма Крѣлъ засzczycіe swemi odwiedzinaми Prezesa Ministrѣвъ, w jego zamku Champlatreux.

— Od dwѣchъ dni goncy nieustannie jeздzъ mіędzy Neuilly a Bruxella. P. Debalivet, urzѣdnikъ Ministerstwa wojny, wysłany został wieczoremъ do Bruxelli tuзъ za goncemъ, kѣtory w poѣdnie wyѣхалъ, a dzisia rano przy-быі goniec z tego miasta.

— Przedwczora, zaproszono uczniѣвъ z Kollegiumъ Wersalskiego, tudzieзъ dwѣchъ kollegiѣвъ Paryzkichъ: S-go Ludwika i Rollina, do Krѣlewskiego zamku w Wersalu, łącznie z ichъ Nauczycielami, dla widzenia salъ tamedznego muzeum. W poѣdnie дано obiadъ w oranże-ryi на 1,200 osѣb. O 4-ей, Крѣлъ z dwѣма najmѣdszymi synami, Хіаждѣтami Aumale і Montpensier, znajdował сја w wielkiej galeryi bitew, gdzie cała mѣodziеzъ zgro-мадзѣна была. Monarcha przeprowadzil ja przez rѣ-зне oddziały muzeum do swietnie oswіecѣonej sali wi-дowisk, kѣtѣra ja zaledwie objaчъ mogła. Ze swojej lo-ży miał Крѣлъ do nichъ przemѣwę w nader łaskawychъ wyrazachъ, kѣtѣre od sѣw: *kochaniъ towaryszе moichъ synѣвъ!* zaczął. Wiecezoremъ wrѣcił Monarcha do Neuilly, gdzie przyjmował Posta Belgijskiego. Wczoraј udzielił posłuchanie Marszałkowi Gérard і Baronowi Talleyrand.

— W trzecimъ wydziale Sаdu Krѣlewskiego (appe-łacyjnego) w Paryżu, czytanie dekretu w tocзъcej sја od latъ 14 sprawie P. Ouyrard, zajѣto całe dwa dni. Је-го kaucya, wynoszаca 1,600,000 fr., byłaby cѣtkowicie poszła na koszta prawne, gdyby sаdъ wzmiankowany nie był przyzwѣlił na to, aby strony, kѣtorychъ jestъ 200, de-кретъ pomieniony, мајаcy 4,000 stronіcъ, w wyciаgu maіаy sobie wrѣzѣny.

— Powietrze nie sprzyja żniwomъ we Francyi, z naj-żyźniejszыхъ bowiemъ okolic dochodzъ doniesienia, же cзѣсъ zboзa jeszcze nie dojrзala, a druga dla ciаgłychъ deszczѣвъ nie moze byдzъ zbierana.

— U Хіаціа Orlѣansъ zjechali сја przedwczoraј rano, Marszałekъ Soult і Admiralъ Duperrѣ; publiczność rozma-ite ztаdъ wywodzi wnioskі.

— Mustafa Ben Muhamed, byly Bej Tlemseński, przy-быł do Lugdunu 7 b. m. ze swoimъ towaryszemъ Ben Da-widem і puścіł сја do Paryжа, odbywajаcъ po kilka milъ na dzień. Nadjechалъ также do tego miasta Mustafa Ben Izmail, Aga Duerѣвъ, z prowincyi Oran, kѣtory je-dzie do Perpignanъ swiadczы w sprawie Brossarda.

— Oto sја wiadomѣsci przywiezione przez brygъ *Cuirassier*: Rządъ mекыканскі z uporemъ odrzuca ultimatumъ, przez Posta francuzkiego podane. Błokada trwała juзъ 10 tygodni: korsarze francuzcy ujęli 30 statkѣвъ kupiec-скихъ і przynieśli mекыканѣмъ szkody на 1,900,000 fr. Miano uderzыe na San-Juan-de-Ulloa, ale po odbyteј radzие wojenneј, odłożono to do dalszego czasu. Twier-dzъ ta zbudowana na strѣmej skale, z łona morza o mile od lаduъ wychodzаcej, trudna do zdobycia, lecz nader łatwa do obrony, swiadczы o dawniejszej Hiszpa-nѣвъ potѣdze і bѣdzie przez dlugi szeregъ wiekѣвъ naj-znakomitszymъ obronnymъ miejscemъ tej cзѣsci ziemi. Nie tracъ nadziei, же zamiarъ blokady moze byдzъ osiаgnięty przez samъ czasъ, bo cѣa z komorъ stanowiа cаly dochѣdъ mекыканского Rządu. Brygъ *Cuirassier* odpłynаł z przystani Veracruz, w poѣowie Czerwca, і przywiѣzł do Francyi Barona Deffaudis. Sаdъ, же oddalenie сја tego dyplomaty skłoni Rządъ mекыканскі do zgody, bo Senatъ wzbraniał сја upornie z nimъ w jakiekolwiekъ wcho-

тельства. Бригъ *Cuirasier* вышелъ изъ Гавани Веракрусъ въ половинѣ Юни. Баронъ Дефоди прибылъ во Францію на згомы бригъ. Надобно думать, что отъѣздъ этого дипломата не склонитъ Мексиканское Правительство къ дружескому окончанію несогласій, ибо Сенатъ упорно отказывался входить съ нимъ въ какіе либо переговоры.

— Прибывшій третьяго дня въ сію столицу Инфантъ Донъ Франциско де Паула, остановился на Санъ-Жерменскомъ предмѣстьи, въ домъ нанятомъ для него заблаговременно. (О.Г.Ц.П.)

13-го Августа.

Капитанъ Каси командиръ корабля *Геркулесъ*, на которомъ совершалъ плаваніе Принцъ Жоанвильскій, вмѣсто того, чтобы возвратиться въ Брестъ, отплылъ въ Тулонъ. Кажется, что онъ повѣхалъ туда съ важнымъ порученіемъ. Полагаютъ, что ему поручено приготовить новую эскадру.

— Въ Тулонѣ 8 ч. с. м. получено извѣстіе изъ Туниса. Соединенныя флоты Контръ-Адмираловъ Галлуа и Лаланда, стояли на якорѣ при тамошнемъ портѣ и готовы были дѣйствовать. Адмиралъ Галлуа ожидалъ ежедневно прибытія Турецкаго флота. Въ слѣдствіе сношеній между двумя Адмиралами, послѣднимъ отправленъ бригъ *Лютеизъ* съ депешами въ Тулонъ, откуда онъ 7 ч. отосланъ немедленно по телеграфу въ Парижъ; тѣмъ же путемъ полученъ отвѣтъ въ Тулонъ и 8 ч. чрезъ гоелету *la Legère* отправленъ къ Тунису.

— Морскій Префектъ въ Шербургѣ получилъ приказаніе, немедленно приготовить въ путь фрегатъ *Reine-Blanche*, который кромѣ того будетъ со вкусомъ даже пышно убранъ. Неизвѣстно предназначеніе сего корабля, впрочемъ думаютъ, что онъ поплыветъ къ острову Св. Елены, и оттуда правезетъ во Францію останки Наполеона.

Байонна, 8-го Августа.

Донъ-Карлосъ прибылъ 2 ч. въ Оньату и тамъ предназначилъ теперь главную свою квартиру. Эспартеро сдѣлалъ движеніе, которое кажется, показываетъ, что онъ возобновилъ намѣреніе приблизиться къ Эстеллю. Зурбано разбитъ Карлистами, во время вылазки сдѣланной изъ Витторіи.

— Мунигорри заказалъ уже особенныя мундиры для своего отряда, состоящіе изъ суконной синей куртки, съ тремя рядами полукруглыхъ металлическихъ пуговицъ, изъ панталонъ темно-сѣраго сукна съ красными выпустками и голубой фуражки съ красно-бѣлою кистью.

Алжиръ, 28-го Июля.

Во вторникъ 5 пушечными выстрѣлами возведено о прибытіи Адмирала Бугенвиля, который вмѣсто Адмирала Дюфренъ принимаетъ начальство надъ здѣшней морскою силою, а послѣдній, по приглашенію во Францію, оставилъ уже здѣшній городъ. (G.C.)

А н г л и я.

Лондонъ 9-го Августа.

Дождливое время, извѣстія о неурожаяхъ, полученныхъ изъ разныхъ провинцій Англіи, недостаточный, на удовлетвореніе потребности привозъ хлѣба, были причиною, что цѣна пшеницы, какъ Англіиской такъ и заграничной, сложеной въ магазинахъ, возвысилась до 2-хъ шилинговъ на Англіискую мѣру.

— Герцогъ Веллингтонъ издалъ одиннадцатый томъ своихъ депешей, которыхъ изданіе остановлено по причинѣ пребыванія здѣсь Маршала Сульта. Томъ сей будетъ содержать подробности касательно сраженія при Тулузѣ, въ которомъ перевѣсъ приписываютъ себѣ Англичане.

— Увѣдомляютъ изъ Мальты отъ 25 Июля, что Адмиралъ Сиръ Р. Стопфордъ стоитъ неподалеку сего острова съ Англіискою эскадрою, состоящею изъ 5 линійныхъ кораблей, 2 фрегатовъ, 1 брига и 1 парохода.

— Корреспондентъ газеты *Courrier* увѣдомляетъ изъ Ст. Себастьяна отъ 2 Августа, что Мунигорри получилъ дозволеніе отъ командующаго Французскимъ войскомъ при Пиренейхъ Генерала Гариспа, чтобы свое войско, состоящее изъ однихъ почти Наварцевъ, усердно желающихъ битвы упрямлялъ въ военныхъ маневрахъ, что онъ и исполняегъ ревностно. Девячь у него довольно, а недостатокъ офицеровъ отвращенъ мало помалу. 30 ч. пр. м. прибыло къ нему 27 низшихъ офицеровъ и подполковникъ изъ Наварскихъ баталіоновъ Донъ-Карлоса, увѣряя, что многіе другіе готовятся отправиться за ними. Мунигорри ожидаетъ въ Сарре извѣстія о нападеніи на Эстеллу, послѣ чего онъ вступитъ въ Испанію.

— Выѣжающій въ Ст. Петербургъ Французскій Посланникъ Баронъ Барантъ, прибылъ 17 ч. пр. м. на Островъ Мальту и посѣтилъ тамошняго нашего Губернатора. Пробывъ тамъ одинъ день, отправился въ дальнѣйшій путь въ С. Петербургъ.

дзіć, układy.

— Прибыли до тutejszej stolicy przedwczoraj Infant D. Francisco de Paula, wysiadł w mieszkaniu na przedmieściu S. Germain, które od dawnego czasu było dla niego przygotowane.

Dnia 13.

Kapitan Casy, dowódca okrętu *Herkules*, na którym odbywał żeglogę Xiążę Joinville, zamiast wracać do Brestu, popłynął do Tuluonu. Postanie go tamże, zdaje się z ważnych wynikać pobudek. Sądzą, że ma polecenie przygotować nową eskadrę na morze Śródziemne.

— W Tulonie miano dnia 8 b. m. wiadomości z Tunetu. Połączona floty kontradmirałów Gallois i Lalande, stały na kotwicy przy tamtejszym porcie i były gotowe do działania. Admirał Gallois spodziewał się codziennie przybycia floty tureckiej. W skutku porozumienia się, zasłętego między obudwoma Admirałami, wysłano jak najspieszniej bryg *Lutin* z depeszami do Tuluonu, zkąd przesłano je bezwłócznie d. 7 drogą telegraficzną do Paryża; tąż samą drogą nadeszła odpowiedź do Tuluonu, a dnia 8 powiozła ją galieta *La-Legère*, pod Tunis.

— Prefekt marynarki w Cherbourgu, otrzymał załecenie, ażeby póspieszzał z przygotowaniem do żeglugi fregaty *Reine-Blanche*, która prócz tego ma być bardzo ozdobnie, a nawet z przepychem, urządzona. Nie wiadome jest przeznaczenie tego okrętu: wnoszono atoli, że wypłynie do wyspy Ś. Heleny, a ztamtąd zwłcki Napoleona przywiezie do Francyi.

Bayonna, 8 Sierpnia.

Don Karlos przybył dnia 2 do Onate i tam założył teraz swą główną kwaterę. Espartero zrobił poruszenie, zdające się wskazywać, że wznowił zamiar postąpić ku Estelli. Zurbano został pobity przez Karolistów podczas wycieczki, którą zrobił z Wittoryi.

— Muñagorry kazał już robić osobne mundury dla oddziału swego, składające się z sukiennej kurtki granatowej o trzech rzędach wypukłych guzików kruszcowych, z sukiennych spodni ciemno-szaraczkowych, mających czerwone wypustki, i furazerki niebieskiej z kutasem czerwono-białym.

Algier, 28 Lipca.

We wtorek zapowiedziano przez 5 wystrzałow armatnich, przybycie Admirała Bougainville, obejmującego dwódstwo marynarki tutejszej w miejscu Admirała Dufresne, który, będąc powołany do Francyi, opuścił już tutejsze miasto. (G.C.)

A N G L I A.

Londyn, dnia 9-go Sierpnia.

Pora dżdżysta, wiadomości niepomyślne o urodzajach nadeszły z rozmaitych części Anglii, tudzież mały i niewystarczający na potrzeby dowóz zboża, stały się powodem, że cena pszenicy tak angielskiej, jako i zagranicznej, pod kluczem złożonej, podniosła się znowu o 2 szylingi na kwarterze.

— Xiążę Wellington wydał jedenasty tom swoich depesz, którego ogłoszenie z powodu obecności Marszałka Soult's, wstrzymane zostało. Ten tom obejmuje właśnie szczegóły, dotyczące bitwy pod Tuluzą, której wygranie przypisują sobie Anglicy.

— Donoszą z Malty pod d. 25 Lipca, że Admirał Sir R. Stopford, stoi niedaleko tej wyspy z angielską eskadrą, liczącą 5 okrętów liniowych, 2 fregaty, 1 bryg i statek parowy.

— Korrespondent gazety *Courrier*, donosi z San-Sebastian pod d. 2 Sierpnia, że Muñagorry otrzymał pozwolenie od dowodzącego wojskiem francuzkiem przy Pireneach Jenerała Harispe, aby wojsko swoje, składające się z samych prawie pałających żądzą hoju Nawarczyków, wprawiał w obróty i ćwiczenia wojenne, co też z gorliwością dopełnia. Pieniędzy ma on podostatkiem, a niedostatkiem oficerów, zaradzono powoli. Dnia 30 z. m. przybyło do niego 27 oficerów niższych i Podpótkownik z nawarryjskich batalionów D. Karlosa, zapewniając, że wielu innych było w pogotowiu udania się za nimi. Muñagorry oczekuje w Sarre na wiadomość o uderzeniu na Estellę, po czém dopiero wkroczy do Hiszpanii.

— Udający się do Petersburga Poseł Francuzki, Baron Barante, przybył d. 17 z. m. na wyspę Malte i odwiedził tamtejszego Gubernatora naszego. Zabawiwszy dzień jeden, udał się w dalszą drogę do Stambułu.

— По донесеніямъ изъ Када на Мысь Доброй Надежды, дерзость Кафровъ на границѣ нашихъ колоній, и безуспѣшное воззваніе, чтобы возвратили нашимъ Колонистамъ отобранный скотъ;—все эти обстоятельства представляютъ необходимость, выслать военную экспедицію противу дикарей.

— Персидскій Шахъ оставилъ наконецъ осаду Герата, продолжавшуюся семь мѣсяцевъ. Важное это извѣстіе сообщаетъ газ. *Times* изъ письма отъ 21 Іюня изъ лагеря близъ Пуны (въ Ост-Индіи), гдѣ тогда получено офіціальное извѣстіе изъ Герата. Шахъ съ большою потерей принужденъ былъ отступить въ предѣлы Персіи. (G.C.)

ШВЕЦІЯ.

Стокгольмъ, 10-го Августа.

30 Іюня издано новое постановленіе, о преимуществахъ и обязанностяхъ осѣдлыхъ въ Шведскомъ Королевствѣ Евреевъ, которыми отмѣняется Королевское постановленіе 1782 года, до сего времени существовавшее. Вновь изданное постановленіе раздѣляется на 6 статей, изъ коихъ въ нѣкоторыхъ сказано, что Еврей, признанный за Шведскихъ подданныхъ, будутъ впредь пользоваться теми самыми преимуществами, какими пользуются жители прочихъ вѣроисповѣданій, неподвергавсь никакимъ исключительнымъ обязанностямъ, кромѣ тѣхъ, которыя предписаны въ Шведскихъ основныхъ законахъ, относительно другихъ вѣроисповѣданій, или тѣхъ, которые въ настоящемъ постановленіи означены, съ тѣмъ однако же, чтобы пользующіеся правами, симъ постановленіемъ дарованными несли всѣ повинности наравнѣ съ прочими жителями Швеціи. Впрочемъ имъ не позволено покупать помѣстій, безъ особеннаго Королевскаго разрѣшенія. Равно не позволено имъ принадлежать къ церковнымъ советамъ или быть смотрителями школъ, а также не могутъ быть избираемы членами оныхъ. Во всѣхъ случаяхъ, когда Шведскій подданный долженъ представлять церковное свидѣтельство, для Еврея достаточно только одного свидѣтельства выданнаго учителемъ состоящимъ при синагогѣ. Иностранные Евреи, временно проживающіе въ Швеціи, какъ проѣзжіе, такъ и имѣющіе намѣреніе поселиться здѣсь, должны руководствоваться правилами изданными для иностранцевъ, и представить свидѣтельство о родѣ жизни. Еврей же рожденный за границею, подчиненъ правиламъ, изданнымъ на основаніи коренныхъ законовъ, относительно лицъ не родившихся въ Швеціи. Касательно совершенія обрядовъ ихъ религіи, а равно и управленія кагаловъ, установленны особенныя правила. (O.T.C.P.)

ШВЕЙЦАРІЯ.

Люцернъ, 5-го Августа.

Вчера въ публичномъ засѣданіи въ Сеймѣ производили совѣщаніе касательно ноты Французскаго Посланника Герцога Монтебелло. Сеймъ опредѣлилъ на время, что помянутая нота, должна быть сообщена Турговскому Кантону, съ требованіемъ отъ него ближайшаго объясненія. Немедленно составлена Коммиссія изъ семи членовъ, которая займется разсмотрѣніемъ ожидаемаго изъ Кантона отвѣта. — Представители нѣкоторыхъ другихъ Кантоновъ обратили вниманіе, что Людвикъ Наполеонъ недавно именовался и писалъ себя Французскимъ гражданиномъ а теперь именуется гражданиномъ Швейцарскимъ; и такъ его поступокъ такого рода, что долженъ быть представленъ на разсмотрѣніе. — Любопытно знать какой дастъ отвѣтъ Турговскій Кантонъ.

Въ такомъ же засѣданіи сегодня, предсѣдательствующій Кантонъ уведомилъ, что всѣ ходатайства у Европейскихъ державъ насчетъ приобрѣтенія выгоды по вѣнскимъ сношеніямъ, остались безъ успѣха. (G.C.)

БЕЛГІЯ.

Брюссель, 10-го Августа.

Королева прибыла третьяго дня. Вчера Е. В. заняла покой замка Лакевъ. Королевскіе экипажи отправлены вчера въ Бругге. Утверждаютъ, что Король поѣдетъ чрезъ Остенду въ Лондонъ.

— Депутаты Герцогства Луксембургскаго, не получивъ аудіенціи у Министровъ, выѣхали изъ нашей столицы. (O.T.C.P.)

НИДЕРЛАНДЫ.

Гага, 10-го Августа.

Посланники: Россійскій, Баронъ Мальтицъ и Пруссійскій, Баронъ Лотумъ выѣхали въ Лейденъ, вмѣстѣ съ молодымъ Княземъ Паскевичемъ и Княземъ

— Podług doniesień z Cap, na przyładku Dobrej Nadziei, zuchwałość Kafrow na granicy osad naszych i bezskuteczne wezwanie, aby oddali osadnikom zrabowane bydło, są to okoliczności, zapowiadające potrzebę wysłania wojennej przeciwko dzikim wyprawy.

— Szach Perski odstąpił nareszcie od oblężenia Heratu, które trwało przez siedm miesięcy. Tę ważną wiadomość udziela gazeta *Times* z listu pisanego d. 21 Czerwca z obozu pod Puhna (w Indyach Wschodnich), gdzie odebrano właśnie pod ten czas urzędowe doniesienia z Heratu. Szach był zmuszony cofnąć się z wielką stratą w granice Persyi. (G.C.)

S Z W E C Y A.

Sztokholm, 10-go Sierpnia.

W dniu 30 Czerwca wyszło nowe prawo o przywilejach i obowiązkach osiadłych w Królestwie Szwedzkim wyznawców Mojżesza, i uchylające rozporządzenie Królewskie z 1782 roku, które dotychczas miało moc obowiązującą. Świeżo wydane prawo dzieli się na 6 tytułów, i stanowi między innymi: że Izraelici, uznani za poddanych szwedzkich, mają od niniejszej epoki używać tych samych przywilejów, jakie służą innym wyznawcom, bez żadnych ścieśnień prócz tych, jakie prawo zasadnicze Szwedzkie przepisuje dla innowierców, albo które w teraźniejszym rozporządzeniu są wyraźnie wymienione; atoli używając dobrodziejstw prawa, obowiązani są ponosić ciężary wspólnie z innymi mieszkańcami Szwecyi. Ztémwszystkiem nie wolno im jest nabywać majątności ziemskich, bez szczególnego Królewskiego zezwolenia. Również niewolno im jest należeć do rad kościelnych i dozorów nad szkołami, ani być wybieranymi na członków tychże. W każdym wypadku, w którym poddany szwedzki odwoływać się musi do świadectwa kościelnego, udzielenie takowego przez nauczyciela, zostającego przy synagodze, będzie dostatecznym dla Izraelity. Cudzoziemcy, wyznawcy Mojżesza, którzy się, już to jako podróżni, już jako mający zamiar osiedlić się, w Szwecyi czasowie bawią, obowiązani są stosować się do przepisów względem cudzoziemców wydanych i wykazać sposób swego utrzymania. Ciż sami, za granicą zrodzeni Izraelici, poddani są pod rozporządzenia ustanowione prawem zasadniczym dla tych wszystkich, którzy się w Szwecyi nie urodzili. Co do publicznego wykonywania obrzędów religijnych, jako też i administracyi gmin Izraelskich, osobne w tymże samym dniu wyszło Królewskie rozporządzenie. (G.R.K.P.)

S Z W A Y C A R Y A.

Lucerna, 5-go Sierpnia.

Dnia wczorajszego naradzano się w sejmie na posiedzeniu publicznym, względem noty Xięcia Montebello, posła francuzkiego. Sejm postanowił tymczasowie, że nота rzeczona ma być udzielona Kantonowi Turgowii z zażądaniem bliższego ztamtąd wyjaśnienia. Ustanowiono zaraz komisyją z siedmiu członków złożoną, która się zajmie rozbiorem spodziewanej z kantonu odpowiedzi. — Reprezentanci kilku innych kantonów zwrócili uwagę, że Ludwik Napoleon sam niedawno mienił się i pisał obywatelem francuzkim, a teraz mieni się obywatelem szwajcarskim; postępowanie więc jego jest tego rodzaju, że nie powinno być bez uwagi zostawione. — Ciekawa rzecz, jaką da odpowiedź kanton Turgowii.

— Na takimże posiedzeniu sejmowi dnia dzisiejszego, doniesiono ze strony kantonu przyzdującego, że wszelkie kroki czynione do mocarstw zagranicznych o wyjednanie ułatwień komunikacyjnych nazewnątrz, pozostały bez skutku. (G.C.)

B E L G I A.

Bruxella, 10 Sierpnia.

Królowa przybyła tu wczoraz. Wczoraj zajęła mieszkanie w pałacu Laeken. Powozy Królewskie odeszły wczoraz do Brugge. Utrzymują, że Król przez Ostendę jedzie do Londynu.

— Deputowani z Xięstwa Luxemburskiego, nie mogąc otrzymać posłuchania u Ministrów, opuścili naszą stolicę. (G.R.K.P.)

N I D E R L A N D Y.

Haga, dnia 10 Sierpnia.

Posłowie: Rossyjski Baron Maltitz i Pruski Hr. Lottum, wyjechali do Leyden, w towarzystwie młodszego Xięcia Paskiewicza i Xięcia Golicyna, dla zwiedze-

Голицынымъ, для осмотра находящихся въ семь городовъ музея естественной исторіи и кабинета древностей. (О.Г.Ц.И.)

Е Г И П Е Т Ъ.

Изъ Александріи пишутъ, что 15 Іюня было жаркое сраженіе Египетскихъ войскъ съ Друзами, которые побѣдили два раза Египтянъ; но увлеченные безразсуднымъ мужествомъ, спустились въ долины и были тамъ на голову разбиты. Въ этомъ сраженіи не брали плѣнныхъ, отъ чего обѣ стороны понесли значительную потерю. Ибрагимъ-Паша, зная врожденную ненависть къ Друзамъ христіанскихъ жителей страны Ливанской, велѣлъ раздать имъ 15,000 штукъ огнестрѣльнаго оружія, желая сею мѣрою увеличить число своихъ союзниковъ. Друзы осмѣлились напасть на города Дамаскъ и Бальбекъ, и хотя должны были отступить съ значительнымъ урономъ, но менѣе того, ожесточеніе ихъ дошло до высочайшей степени и предвѣщаетъ жалкія послѣдствія.

Александрія, 20-го Іюля.

Нѣсколько дней вообще говорятъ, что сюда придетъ Капитанъ-Паша, съ порученіями отъ своего Правительства къ Мегмеду-Али.

— Генеральные Консулы Европейскихъ Державъ, производятъ частыя совѣщанія съ Вице-Королемъ, который кажется теперь не столько бодръ какъ былъ прежде. Флотъ вышелъ правда въ море, однако не удаляется за обыкновенную черту предназначенную для кораблей принадлежащихъ къ порту.

— По донесеніямъ изъ Сиріи, которыя въ многихъ подробностяхъ не рѣдко противорѣчущи, въ послѣднемъ сраженіи, въ которомъ побѣду одержалъ Ибрагимъ-Паша, однихъ Египтянъ было 3000 убитыхъ и раненыхъ. Друзы отступили въ Наплусъ. (G. C.)

Т у р ц и я.

Константинополь, 28-го Іюля.

Слышно, что на нѣкоторыхъ корабляхъ Султанскаго флота показался тифусъ.

— По донесеніямъ изъ Александріи, флотъ отправленный Вице-Королемъ въ море состоитъ изъ 9 лин. кор. имѣющихъ отъ 100 до 120 пуш., изъ 5 фрег., 5 корветъ, 6 бриговъ и 1 парохода. На каждомъ кораблѣ находится въ запасъ пороха 4000 зарядовъ. — Въ Каирѣ опять подожжены огонь при таможенной заставѣ, но виновники схвачены.

— Прусскій Капитанъ Генералъ. Штаба Баронъ Ф. Венке отправленъ съ особыми порученіями въ главную квартиру Азіатскаго войска, которое въ послѣднее время подкрѣплено по крайней мѣрѣ 12,000 пѣхоты и конницы.

Смирна, 28-го Іюля.

Близъ Митилена въ началѣ этой недѣли видѣли Египетскую военную галлету; кажется, что она была отправлена для наблюденія за движеніями Турецкаго флота. — Также между Мило и Кандією показался флотъ состоящій изъ 8 или 10 кораблей, но невозможно было узнать, подъ какимъ онъ плавалъ флагомъ. Догадывались, что это былъ Англійской флотъ, вышедшій 10 ч. с. м. изъ Тулона. (G. C.)

С м ѣ с њ.

Электро-Магнетическая машина.

Г. Девенпортъ изъ Америки прислалъ въ Лондонъ модель машины, которая вмѣсто паровъ, будучи движима электро-магнетическою силою, ходитъ по чугунной дорогѣ въ маніаторѣ и везетъ за собою двѣ другія повозки. Быстрога сего электро-воза приведеннаго въ движеніе двумя малыми гальваническими батареями, составляетъ 8 англ. миль въ часъ. Всѣхъ сихъ машинъ 30 фунт. Устройство электро-магнетическаго снаряда, есть до сихъ поръ тайною, но на дѣлѣ надлежащимъ образомъ доказано, стоитъ только сдѣлать опытъ: будетъ ли настоящая машина дешевле паровой. Одинъ путешественникъ прибывшій изъ Америки, рассказываетъ, что онъ видѣлъ машину въ подобномъ родѣ построенную Г. Девенпортъ имѣющую силу двухъ лошадей, и употребленную съ полнымъ успѣхомъ для печатанія одной изъ газетъ издаваемыхъ въ Нью-Йоркѣ.

Въ послѣднее время одинъ бѣдный работникъ въ Ноттингамѣ въ Шотландіи по прозванію Лимень, сдѣлался владѣтелемъ огромнаго имущества съ званіемъ Барона въ слѣдствіе приговора Канцлерскаго Суда, по дѣлу три уже года производившемуся въ Эдинбургѣ. Имѣнія, которыя получилъ новый баронъ

тамъ же музеемъ исторіи естественной и кабинету старозытності. (G.R.K.P.)

Е Г И П Т.

Доносъ изъ Александріи, że 15 з. м. засѣла важная потычка между воjskiem Египетскимъ а Друзами, którzy, podwakoć zwycięzcy, uniesieni zapalem, zesli na doliny, gdzie nagłowę pokonani zostali. W tej walce nie brano jeńców, zkąd obie strony poniosły ogromne straty. Ibrahim-Basza, świadomy nieprzyjźni, jaką mieszkańcy w Libanie, wyznawcy zakonu Chrystusa, ku Druzzom chowają, kazał między nich rozdzielić 15,000 sztuk broni palnej, chcąc tym sposobem powiększyć liczbę swoich sprzymierzeńców. Druzzowie osmielili się napadać na miasta Damaszek i Balbek, a lubo znakomite poniesli straty, jednak ich rozjatrzenie doszło do najwyższego stopnia, które smutną rokuje przyszłość. (G.R.K.P.)

Alexandrya, 20 Lipca.

Od kilku dni mówią dosyć mocno, że przybędzie tu Kapudan-Basza, z poleceniami od Rządu swego do Mehmeda-Alego.

— Konsulowie Jeneralni Mocarstw Europejskich, miewają jeszcze częste konferencye z Vice-Królem, który zdaje się bydź cokolwiek mniej imponującym jak dotąd. Flotta wypłynęła wprawdzie, nie oddala się przecież nad zakres zwyczajny okrętom do portu należącym.

— Podług doniesień z Syryi, które w wielu szczegółach są najczęściej w niejkiej z sobą sprzeczności, w ostatniej bitwie, której zwycięstwo rozstrzygnął Ibrahim-Basza, było samych Egipcyan 3,000 poległych i rannych. Druzzowie cofnęli się do Naplusu.

Т у р ц я.

Konstantynopol, d. 28 Lipca.

Слышаć, że на нѣкоторыхъ окрѣтахъ флоты султанской показалъ się typhus.

— Podług doniesień z Alexandryi flota, wysłana przez Vice-Króla na morze, składa się z 9 liniowych okrętów, mających po 100 do 120 armat, z 5 fregat, 5 korwet, 6 brygów i jednego okrętu parowego; w ogóle ze 126 żagli. Na każdym okręcie jest zapas prochu do 4,000 wystrzałów. — W Kairze znowu ogień podłożono; tym razem przy komorze celnej, ale ujęto podpalać.

— Baron V. Vencke, Kapitan Pruski ze sztabu Jeneralnego, został wysłany w szczególnych zleceniach do głównej kwatery wojska azyatyckiego, które ostatniemi czasy, najmniej przez 12,000 ludzi piechoty i konnicy, wzmocnione zostało.

Смирна, 28 Lipca.

Niedaleko Mitylenu widziano на początku b. tygodnia, egiptską galiotę wojenną; zdaje się, że była wysłana dla uważania poruszeń флоты турецkiej. — Podobnie między Milo a Kandyą, widziano флотę, złożoną z 8 lub 10 żagli, ale nie można było poznać pod jaką płynęła banderą. Domyślano się, że to była flotta angielska, która dnia 10 b. m. wypłynęła z Tulonu. (G. C.)

Розмаитости.

Машина электро-магнетическая.

P. Davenport z Ameryki przysłał do Londynu model maszyny, który, zamiast pary, będąc poruszany siłą elektro-magnetyczną i urządzony naksztalt pojazdu, krąży podrodze żelaznej w miniaturze i ciągnie za sobą dwa inne pojazdy. Prędkość tego elektro-wozu, wprowadzonego w ruch przez dwie małe baterie galwaniczne, jest 8 mil angielskich na godzinę. Ciężar wszystkich tych machinek wynosi 30 funtów. Urządzenie aparatu elektro-magnetycznego jest dotąd tajemnicą: ale samo facium jest należyście dowiedzione, idzie o doświadczenie: azali taka машина mniej będzie kosztowna, niż parowa? Podróżny jeden, przybyły z Ameryki, opowiada, że widział машинę tego rodzaju, zbudowaną przez P. Davenport, siły dwóch koni, użytą z najlepszym skutkiem do drukowania jednej z gazet, w Nowym-Yorku wychodzących.

Ostatniemi czasy ubogi jeden wyrobник w Nottingham, w Szkocyi, nazwiskiem Leeman, stał się panem ogromnego majątku z tytułem barona, skutkiem wyroku sądu kanclerskiego w sprawie, która od lat trzech toczyła się w Edimburgu. Dobra, które dostały się nowemu baronetowi, sir John Leeman, czynią dochodu

ветъ Сирь-Джозъ Лимень выручаютъ дохода 400,000 фун. ст. (10 мил. руб. ассигнац.) Сверхъ того онъ имѣетъ капитала обезпеченнаго на Государст. ассигнаціяхъ, 2,000,000 фун. (Т. Р.)

НЕКРОЛОГЪ.

Въ здѣшнемъ городѣ 10 Августа с. г., скончался на 44 году отъ роду, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ и Кавалеръ, Андрей Осиповичъ Сандерсъ. Потера сего достопочтеннаго мужа, повергнувшая въ жесточайшую горестъ супругу, урожденную Мирскую, мать незадолго до смерти отца родившагося младенца, опечалила друзей, и всѣхъ коротко знавшихъ покойнаго, какъ отличнаго чиновника и человека одареннаго рѣдкими качествами ума и сердца, доставившими ему всеобщую любовь и уваженіе. А. О. Сандерсъ, сынъ извѣстнаго Профессора б. Виленскаго Университета, родился въ Лондонѣ 1794 г. Съ юныхъ лѣтъ поступивъ въ военную службу по инженерной части, и проходя различныя ея степени, въ незабвенныя кампаніи съ 1812—1815 г. онъ участвовалъ въ походахъ въ Герцогствѣ Варшавскомъ, въ Пруссіи, въ Саксоніи и въ другихъ Германскихъ владѣніяхъ, гдѣ за отличіе и храбрость оказавшую въ сраженіяхъ противу непріятельскихъ войскъ, награжденъ былъ шпагою съ орденомъ Св. Анны 4 степени и орденомъ Св. равноапостольнаго Кнзя Владиміра 4 степени съ бантомъ; во время же своего пребыванія въ Швеціи Адъютантомъ при Полномочномъ Посланникѣ Инженеръ-Генералѣ Графѣ Сухтеленѣ, удостоился получить отъ Шведскаго Короля, орденъ Меча. До 1834 г. А. О. Сандерсъ находился въ военной службѣ. Наконецъ по Высочайшему Приказу уволенный отъ службы, для опредѣленія къ Статскимъ дѣламъ, съ чиномъ Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника, опредѣленъ былъ Директоромъ Училища Виленской Губерніи. На этомъ новомъ поприщѣ своей дѣятельной службы, съ 4-го Февраля 1835 года по 15-е Мая 1836 года А. О. Сандерсъ приводя въ устройство какъ Губернскую Гимназію, какъ и прочія училища вверенной управленію его Дирекціи, послѣ преобразованія ихъ по новому уставу, успѣлъ въ непродолжительное время, заслужить вниманіе Начальства, водворить вездѣ порядокъ, дать правильнѣйшій ходъ дѣламъ, а ласковымъ своимъ обхожденіемъ и благосклонностію, одушевить всѣхъ подчиненныхъ и возбудить въ нихъ искреннее къ себѣ уваженіе. Къ сожалѣнію разстроенное безпрерывными трудами здравіе, заставило его отказаться отъ службы и хотя казалось, что путешествіе въ 1837 г. къ минеральнымъ заграничнымъ водамъ, совершенно возстановило его силы, но прежній недугъ крылся въ немъ и болѣзнь, бывшая послѣдствіемъ онаго ускорила его кончину. Въ послѣднія минуты своей жизни, безъ ропота покоряясь неумолимой судьбѣ, среди страданій мучительной болѣзни, съ непоколебимою твердостію духа, дѣлая печальныя, предвѣщавшія кончину распоряженія, А. О. Сандерсъ являлъ примѣръ истиннаго Христіанина, спасительнымъ упованіемъ на вѣру поддерживаемаго и за предѣлами тѣлеснаго гроба. Многочисленные друзья, знакомые, прежніе сослуживцы и подчиненные, всѣ учителя Виленской Губернской Гимназіи, вмѣстѣ съ учениками, съ искреннимъ прискорбіемъ сопровождали гробъ покойнаго, при перенесеніи тѣла вечеромъ 12 Августа въ здѣшнюю Евангелико-Реформатскую церковь. Въ слѣдующій день 13 ч., по совершеніи духовнаго обряда по правиламъ Реформатской Церкви, Пасторъ Липинскій въ сильной и трогательной рѣчи, изобразивъ въ краткихъ словахъ истинно Христіанскія добродѣтели, украшавшія жизнь усопшаго, представлялъ ее примѣромъ подражанія желающимъ совершенствоваться въ духъ религіи; послѣ чего всѣ собравшіеся въ Церкви, при многочисленном стеченіи народа, проводивъ гробъ на кладбище, съ душевнымъ участіемъ отдали послѣдній долгъ памяти покойнаго. Кротость характера, тихость нрава, всѣ свойства высоко-образованнаго ума и благородной души, строгая честность руководившая всѣми поступками, отличали А. О. Сандерса во время дѣятельной и полезной его жизни. Пусть нѣсколько сихъ словъ, сказанныхъ отъ исполненнаго признательности сердца, однимъ изъ многихъ почитателей высокаго добродѣтели усопшаго, будутъ слабымъ выраженіемъ той сердечной привязанности и всеобщаго уваженія, которыя А. О. Сандерсъ заслужилъ, какъ человекъ, гражданинъ и рѣдкихъ качествъ чиновникъ, коего память останется незабвенною для всѣхъ прежнихъ подчиненныхъ, имѣвшихъ счастье служить подъ его начальствомъ и удостоиться его благосклонности.

ВИЛЬНА. Типографъ А. Марциновекаго. Печатать дозволяется. Августа 19 д. 1838 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. и Кав. Лейбъ Боровскій.

НЕКРОЛОГЪ.

W mieście tutejszém d. 10 Sierpnia b. r. zszedł ze świata, we 44 roku swego życia, Rzeczywisty Radzca Stanu i Kawaler, Andrzej syn Józefa Saunders. Strata tego, niepospolitych zasług i cnót męża, co najboleśniej, niepodobną do opisanja żałością, dotknęła strapioną żonę z Mirskich, matkę na niewiele czasow przed śmiercią ojca zrodzonego syna, zasmuciła przyjaciół i wszystkich bliżej znających zmarłego, jak wielce zasłużonego urzędnika i człowieka obdarzonego rzadkimi przymiotami umysłu i serca, które mu zjednały przywiązanie i powszechny szacunek. A. Saunders, syn zaszczytnie znanego niegdys Professora w b. Uniwersytecie Wileńskim, urodził się w Londynie r. 1794. Od pierwszych lat młodości, obrawszy zawód wojenny za rodzaj publicznej służby, przez wejście do korpusu Inżynierów i przechodząc rozliczne jej stopnie, podczas pamiętnych kampanij od r. 1812—1815, należał czynnie do wypraw wojennych w b. Xięztwie Warszawskim, w Prusiech, Saxonii i w innych krajach Niemieckich, gdzie za odznaczenie się i waleczność okazaną w bitwach przeciw wojskom nieprzyjacielskim, otrzymał w nagrodę szpadę z krzyżem Św. Anny 4 stopnia i krzyż Św. Włodzimierza 4 stopnia z kokardą; w czasie zaś swego kilkoletniego pobytu w Szwecyi, gdzie był Adjutantem Inspektora korpusu Inżynierów, Generała Hr. von Suchtelen, został udarowany przez Króla Szwedzkiego orderem Miecza. Aż do r. 1834, A. Saunders zostawał w służbie wojennej. Nakoniec za Najwyższym rozkazem od niej uwolniony, dla postąpienia do wydziału spraw cywilnych, z rangą Rzeczywistego Radzcy Stanu, został mianowany Dyrektorem Szkół Gubernii Wileńskiej. W tym nowym zawodzie swej czynnej i gorliwej służby, od 4 Lutego 1835 r. do 15 Maja 1836 r., A. Saunders przyprobując do należytego stanu, tak Gymnazjum Guberskie, jako też inne szkoły oddanej pod zarząd jego dyrakcyi, po zreformowaniu ich podług nowych ustaw, potrafił w krótkim przeciągu czasu zasłużyć na względy Zwierzchności, ustalić wszędzie porządek, nadać porządną bieg wszystkim czynnościom, a uprzejmym swym postępowaniem i łaskawością, ożywić wszystkich swych podwładnych i zaskarbić u nich dla siebie najszczerzszy szacunek. Na nieszczęście, zwątlone i stargane ciągłymi pracami zdrowie, zmusiło go uwolnić się ze służby i kiedy zdawało się, iż podróż w r. 1837 do zagranicznych wód morskich, zupełnie przywróciła mu siły, dawna atoli słabość nie zniknęła i skutkiem jej będąca choroba, zgon jego przyspieszyła. W ostatnich chwilach swego życia, bez narzekania poddając się nieubłaganemu losowi, wśród cierpień i boleści srodze dręczącej choroby, z niewzruszoną stałością umysłu sam czyniąc przedśmierne rozporządzenia, A. Saunders dawał przykład z siebie prawdziwego chrześcijanina, którego mocne przekonanie o zbawczej wierze, pociesza za granicami znikomego życia. Przyjaciele zebrani w wielkiej liczbie, i znajomi, dawni towarzysze służby i podwładni, wszyscy nauczyciele tutejszego Gymnazjum Guberskiego wraz z uczniami, głębokim żalem, towarzyszyli smutnemu orszakowi, przy przeniesieniu zwłok zmarłego wieczorem 12 Sierpnia do tutejszego kościoła Ewangelicko-Reformowanego. Dnia następnego 13 Sierpnia, po odprawieniu modłów pogrzebowych, wedle obrządku Reformowanych, J. X. Lipiński w tklivej i do umysłu słuchaczy silnie trafiającej mowie, w niewielu słowach skreśliwszy prawdziwie chrześciańskie cnoty, zdobiące życie w Bogu zeszętego, stawil je za wzór do naśladowania wszystkim pragnącym doskonalić się w duchu religii; poczem zabrani w kościele wpośród licznego zgromadzenia ludu, przeprowadzwszy zwłoki na cmentarz, z sercem do głębi wzruszonym, oddali ostatnią posługę pamięci zmarłego. Łagodność charakteru, uprzejmość w obejściu się, wszystkie przymioty wysoce ukształconego umysłu i szlachetnej duszy, ściśta prawość kierująca wszystkimi postępkami, znamionowały A. Saundersa w przeciągu czynnego i pożytecznego jego życia. Niech te kilka słów, wyrzeczonych z serca przejętego wdzięcznością, przez jednego z licznych wielbicieli niepospolitych cnót zmarłego, będąc słabym wyrażeniem tego szczerzego przywiązania i powszechnego szacunku, na jakie zasłużył A. Saunders, jako człowiek, obywatel i rzadkich przymiotow urzędnik, o którym pamięć pozostanie wieczno-trwałą, dla wszystkich dawnych podwładnych, co mieli szczęście służyć pod jego przewodnictwem i stać się godnymi jego względow.